

25 Φεβρουαρίου 2014

Λόγος Κατηχητήριος επί τη ενάρξει της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής

/ [Πεμπτούσία](#)

Άριθμ. Πρωτ. 138

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,

ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

«Ἰδού νῦν καιρός εὐπρόσδεκτος, ἰδού νῦν ἡμέρα σωτηρίας»·

(Β' Κορ. 6, 2-3)

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας, μᾶς συνιστᾷ αὐτήν τήν περίοδον νά στρέψωμεν τό ἐνδιαφέρον μας πρός τήν ἀληθινήν μετάνοιαν, «τό χωνευτήριο τῆς ἁμαρτίας», κατά τόν Ἱερόν Χρυσόστομον. Ἡ μετάνοια εἶναι τό πρῶτον θέμα τοῦ κηρύγματος

τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ πεμπουσία τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Εἶναι τό καθημερινόν προσκλητήριον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ὅλους μας.

Παρά ταῦτα, πολλοί τῶν χριστιανῶν δέν ἔχομεν βιώσει πραγματικῶς τήν μετάνοιαν. Ἐνίοτε δέ θεωροῦμεν αὐτήν ὡς μή ἀφορῶσαν εἰς ἕκαστον ἐξ ἡμῶν, διότι δέν ἐρχόμεθα εἰς ἑαυτούς, δέν συνερχόμεθα καί δέν συναισθανόμεθα ὅτι ἔχομεν ὑποπέσει εἰς ποιάν τινα ἁμαρτίαν. Ἄλλ' ὡς διδάσκει ὁ ἔμπειρος τῆς πνευματικῆς ζωῆς Ἀββᾶς Ἰσαάκ ὁ Σῦρος καί δογματίζουν ἐμπειρικῶς οἱ πλεῖστοι τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, «ἡ μετάνοια εἶναι ἀπαραίτητος καί εἰς τούς τελείους». Καί τοῦτο διότι μετάνοια δέν εἶναι μόνον ἡ μεταμέλεια διὰ τὰς ἁμαρτίας μας καί ἡ συνακόλουθος ἀπόφασις νά μή ἐπαναλάβωμεν αὐτάς ἀλλά καί ἡ ἀλλαγὴ τῶν ἀντιλήψεών μας πρὸς τό ἀγαθώτερον, ὥστε νά ἐπέρχεται μία διαρκῆς βελτίωσις τῶν ἀντιλήψεών μας περί τοῦ Θεοῦ καί τοῦ κόσμου, αὔξησις τῆς ἀγάπης καί τῆς ταπεινώσεως, τῆς καθάρσεως καί τῆς εἰρήνης.

Ἐπ' αὐτήν τήν ἔννοιαν ἡ μετάνοια εἶναι πορεία ἀτελεύτητος πρὸς τήν τελειότητα τοῦ Θεοῦ, πρὸς τήν ὁποίαν ὀφείλομεν νά τείνωμεν καί νά κινούμεθα συνεχῶς. Ἐπειδὴ δέ ἡ τελειότης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄπειρος, ἡ πορεία μας πρὸς τό καθ' ὁμοίωσιν αὐτῆς εἶναι ἐπίσης ἄπειρος καί ἀτελεύτητος. Πάντοτε ὑπάρχει ἐπίπεδον τελειότητος ἀνώτερον ἐκείνου εἰς τό ὁποῖον εὐρισκόμεθα ἐκάστοτε καί διὰ τοῦτο πάντοτε πρέπει νά ἐπιζητοῦμεν τήν πρόοδόν μας τήν πνευματικὴν καί τήν μεταμόρφωσίν μας, ὡς προτρέπει καί ὁ μέχρι τρίτου οὐρανοῦ ἀναβάς καί θεασάμενος μυστήρια ἄρρητα Ἀπόστολος Παῦλος, γράφων: «*Ἡμεῖς δέ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος*». (Β' Κορ. 3, 18).

Ὅσον καθαίρεται ὁ ἐσωτερικός μας κόσμος, ὅσον περισσότερο καθαρίζεται ὁ πνευματικός ὀφθαλμός μας, τόσον καθαρώτερον βλέπομεν τόν ἑαυτόν μας καί τὰ πάντα καί αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ, αὐτὴ ἡ βελτίωσις τῆς θεάσεως τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου καί τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ ἑαυτοῦ μας, συνιστᾷ μετάνοιαν, μίαν δηλονότι νεωτέραν καί βελτιωμένην κατάστασιν τοῦ πνεύματός μας, ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα μέχρι τοῦδε. Ἐπ' αὐτήν τήν ἔννοιαν, ἡ μετάνοια εἶναι ἡ βασικὴ προϋπόθεσις τῆς πνευματικῆς προόδου καί τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ καθ' ὁμοίωσιν πρὸς τόν Θεόν τῆς ὑπάρξεώς μας.

Ἡ μετάνοια, βεβαίως, διὰ νά εἶναι πραγματικὴ, πρέπει νά συνοδεύεται καί ἀπὸ ἀναλόγους καρπούς, ἰδίᾳ δέ ἀπὸ τὴν συγχώρησιν τῶν συνανθρώπων μας καί τὴν πρὸς αὐτούς ἀγαθοεργίαν. Ἡ ἐξ ἀγάπης πρὸς τόν συνάνθρωπον κίνησις τῆς καρδίας μας πρὸς τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ καί τὴν κατὰ τό ἐφικτόν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν του, ἀποτελεῖ βασικόν στοιχεῖον τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας. Ἡ ὁδός,

ἄλλωστε, τῆς μετανοίας εἶναι ἁμαρτημάτων κατάγνωσις καί ἐξομολόγησις αὐτῶν, τό μή μνησικακεῖν, εὐχή ζέουσα καί ἀκριβής, ἐλεημοσύνη, ταπείνωσις, ἀγάπη πρὸς πάντας, νίκη τοῦ καλοῦ ἐπὶ τοῦ κακοῦ, ἀποφυγή κενοδοξίας καί ματαιίας ἐπάρσεως, μαραινομένης αὐστοστιγμεί.

Τὴν ἐντὸς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς πάλιν τῆς μετανοίας ἀποκαλύπτει «τοῦ τελώνου καί τοῦ φαρισαίου τό διάφορον....» καί καλεῖ ἡμᾶς πάντας νά «μισήσωμεν τοῦ μέν τὴν ὑπερήφανον φωνήν, τοῦ δέ νά ζηλώσωμεν τὴν εὐκατάλυκτον εὐχήν», προσευχόμενοι ἐκτενῶς μετὰ δακρύων «ὁ Θεὸς ἰλάσθητι ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς καί ἐλέησον ἡμᾶς».

Ἡ ἀρχομένη περίοδος τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς προσφέρεται, ἐν μέσῳ τῆς ἐκτεταμένης ἐπὶ παγκοσμίου ἐπιπέδου οἰκονομικῆς κρίσεως, διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ὑλικῆς καί πνευματικῆς βοηθείας μας πρὸς τὸν συνάνθρωπον. Οὕτως ἐνεργοῦντες φιλανθρώπως καί ἐκδηλώνοντες ἐμπράκτως τὴν μεταστροφὴν μας, ἀπὸ τὴν μέχρι τοῦδε ἀτομικιστικὴν ἀντιμετώπισιν φαρισαϊκῶς τῆς ζωῆς πρὸς μίαν συλλογικὴν καί ἀλτρουϊστικὴν τελωνικὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῆς, θά ἔχωμεν πραγματοποιήσει μεγάλην καί ὠφελιμωτάτην μετάνοιαν καί ἀλλαγὴν τοῦ τρόπου τῆς ἀτομοκεντρικῆς ἀντιλήψεως καί θά ἔχωμεν βιώσει τὴν μετάνοιαν ὡς πρὸς μίαν κεφαλαιώδη καί ἐσφαλμένην στάσιν ζωῆς διὰ τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ καί τῆς κενοδοξίας εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς φιλαλληλίας, «ζηλοῦντες τοῦ τελώνου καλῶς τὴν ἠλεημένην ταπείνωσιν καί γνώμην».

Ἀπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ κήρυκος καί ἐμπειρικοῦ διδασκάλου τῆς μετανοίας, εἰσερχόμενοι εἰς τὴν σωτηριώδη ταύτην περίοδον τῆς καθάρσεως καρδίας καί πνεύματος, ἵνα ὑποδεχθῶμεν τό Πάθος, τὸν Σταυρόν, τὴν Ταφήν καί τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, οὐχὶ συμβόλοις καί λόγοις μόνον, ἀλλὰ ἐμπράκτως καί βιωματικῶς, μετ' αὐτοῦ διαχρονικῶς προτρεπόμεθα καί παρακαλοῦμεν καί ἰκετεύομεν καί ἡμεῖς ὁ ἐν τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ ἐλάχιστος: «τῆς μετανοίας ἐστὶ, τό καινοῦς γενομένους, εἶτα παλαιωθέντας ὑπὸ τῶν ἁμαρτημάτων, ἀπαλλάξαι τῆς παλαιότητος καί καινοῦς ἐργάσασθαι...ἐκεῖ γάρ τό ὄλον ἢ Χάρις ἦν».

Ἰδού, λοιπόν, ἀδελφοί καί τέκνα, ἠνέεγκται ἐνώπιον ἡμῶν καιρὸς εὐπρόσδεκτος «τοῦ λυπεῖσθαι» καί στάδιον ἀνανήψεως καί ἀσκήσεως ἵνα, «πρὶν ἢ διαλυθῆναι τό θέατρον φροντίσωμεν τῆς ἡμῶν σωτηρίας», ἐν ἀληθεῖ καί βιωματικῇ καρδιακῇ μετανοίᾳ ἐφ' οἷς «ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν...οὐδέ συνετηρήσαμεν, οὐδέ ἐποίησαμεν, καθὼς ἐνετείλατο» ἡμῖν ὁ Κύριος, ἵνα «φείσῃται ἡμῶν ὁ πανταχοῦ παρῶν καί τά πάντα πληρῶν» Χριστὸς ὁ Θεός, κατὰ τό μέγα Αὐτοῦ καί ἀνεξιχνίαστον Ἔλεος, Οὗ ἢ σωτήριος Χάρις εἶη μετὰ πάντων.

Ἄγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή ,βιδ´

+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν